

Arkivsaksnr.:
2023/6478

Dokumentdato:
08.04.2024

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
33/24

Møtedato:
02.05.2024

VEDTAKSSAK: Reviderte kvalitetssystemer for utdanning og for ph.d.-utdanning

---

Henvisning til bakgrunnsdokument

- [Styresak 129/17: Fremtidig organisering og kvalitetssikring av forskerutdanningen ved Universitetet i Bergen](#)
- [Styresak 109/18: Nytt kvalitetssystem for utdanningene](#)
- [Styresak 18/20: UiBs kvalitetssystem for utdanning - systembeskrivelse](#)
- [Styresak 36/23: NOKUT godkjenning-UiBs systematiske kvalitetsarbeid](#)
- [UU-sak 13/23: Revisjon av UiBs kvalitetssystem](#)
- [UU-sak 2/24: Forslag til revidert kvalitetssystem for utdanning - førsteutkast](#)
- UU-sak 12/24: Revidert kvalitetssystem for utdanning
- [FU-sak 14/23: Oppfølging etter NOKUTs tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet](#)
- [FU-sak 04/24: Revisjon av kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen ved UiB](#)

Saken gjelder:

Styret vedtok i møte 11.mai 2023, sak 36/23, å revidere UiBs systemer for systematisk kvalitetsarbeid i utdanning og for ph.d.-utdanning. Bakgrunnen for vedtaket var dels NOKUTs tilsyn av UiBs systematiske kvalitetsarbeid i 2022/2023, der kvalitetsarbeidet ble godkjent og fikk god omtale, samtidig som det ble pekt på forbedringspunkter. I tillegg var det fra UiB sin side identifisert behov for en gjennomgang av kvalitetssystemene på mer generell basis, som følge av erfaringer etter at disse hadde fått virke i noen år.

NOKUTs anbefaling om at det systematiske kvalitetsarbeidet burde forenkles, har vært et overordnet prinsipp i revisjonsarbeidet, særlig for utdanning. For øvrig er det lagt vekt på at de gjeldende systemene er godkjent og at fakultetene i stor grad har gitt uttrykk for at de i all hovedsak er fornøyde med de gjeldende kvalitetssystemene.

Studieavdelingen og Forsknings- og innovasjonsavdelingen har samarbeidet tett i revisjonsprosessen. Formålet har vært å vurdere mulige felles komponenter i systemene, samtidig som de ulike syklusenes egenart blir ivaretatt.

Vedlagte Kvalitetssystem for utdanning, er behandlet i Utdanningsutvalget. Kvalitetssystem for ph.d.-utdanning er behandlet i Forskningsutvalget. Utdanningsutvalget og Forskningsutvalget anbefaler styret å vedta kvalitetssystemene.

Forslag til vedtak:

1. Universitetsstyret vedtar kvalitetssystem for utdanning. Kvalitetssystemet er gjeldende fra 3. mai 2024.
2. Universitetsstyret vedtar kvalitetssystem for ph.d.-utdanning. Kvalitetssystemet er gjeldende fra 3. mai 2024.

Tore Tungodden
universitetsdirektør

08.04.2024/Tove Steinsland/Marie Eide/Christen Soleim (avd. dir.)/Alette Gilhus Mykkeltvedt (avd.dir)

Vedlegg:

1. Saksframstilling
2. Kvalitetssystem for utdanning
3. Kvalitetssystem for ph.d.-utdanning

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
33/24

Møtedato:
02.05.2024

Arkivsaksnr.:
2023/6478

Reviderte kvalitetssystemer for utdanning og for ph.d.-utdanning

Rammene for UiBs nåværende kvalitetssystem for utdanning ble vedtatt av styret i oktober 2018, sak 109/18. Kvalitetssystemet ble i etterkant konkretisert i [systembeskrivelsen](#), som ble lagt fram for styret i januar 2020, sak 18/20.

Rapporten fra NOKUT løftet fram fire områder hvor det ble foreslått videreutvikling:

- UiB bør revurdere kompleksiteten i kvalitetssystemet for bachelor- og masternivået.
- UiB bør gjennomføre en systematisk sammenligning av de to kvalitetssystemene, og vurdere felles knutepunkter og felles frekvenser på hyppighet på for eksempel programevalueringer.
- UiB bør styrke innspill fra samfunns- og arbeidslivet i kvalitetssystemet, herunder at representanter fra arbeids- og samfunnsliv inkluderes i evalueringer.
- UiB bør gå gjennom Studiekvalitetsbasen og forenkle rapporteringsprosessen.

De tre første punktene ble inkludert i revisjonsprosessen, mens punktet om Studiekvalitetsbasen blir ivaretatt i en annen pågående prosess.

Prosess

For årsstudier, bachelor- og masterstudier og etter- og videreutdanningstilbud, har revisjonsprosessen blitt gjennomført av en arbeidsgruppe nedsatt av Utdanningsutvalget. Arbeidsgruppen har vært ledet av prorektor og har bestått av vitenskapelige og studieadministrative medlemmer og studentrepresentant. Gruppen har også involvert medlemmer tilknyttet ph.d.-utdanning for å sikre samsvar i de to kvalitetssystemene. Arbeidsgruppens mandat og medlemmer går fram av [UU-sak 2/24](#). I tillegg til å ivareta punktene fra den sakkyndige komiteens innstilling, har arbeidsgruppens mandat omfattet punkter for å sikre at forskriftskrav blir ivaretatt og godt kommunisert i kvalitetssystemet, og å vurdere arbeidsdeling internt på UiB.

I prosessen har utkast til kvalitetssystem for årsstudier, bachelor- og masterstudier og etter- og videreutdanning fått innspill fra en bred referansegruppe og vært på innspillrunde hos alle fakultetene. Universitetsledelsen og dekanene har fått flere løypemeldinger i løpet av prosessen og Utdanningsutvalget har behandlet arbeidet med det reviderte kvalitetssystemet i flere omganger. Arbeidet har blitt diskutert i utdanningsutvalget i tre omganger, og forslag til nytt kvalitetssystem har blitt gjennomgått i to omganger. Det vedlagte systemet er Utdanningsutvalgets forslag til revidert kvalitetssystem for utdanning ved UiB.

For ph.d.-utdanningen har revisjonsprosessen blitt gjennomført av Forsknings- og innovasjonsavdelingen. I oppstarten av arbeidet ble fakultetene bedt om innspill til hvordan elementene i kvalitetssystemet fungerte, og hva som eventuelt ikke fungerte. Fakultetene ble i tillegg særlig bedt om å kommentere områdene som ble løftet fram i NOKUTs tilsynsrapport.

Revisjonsarbeidet har blitt diskutert med fakultetenes ph.d.-koordinatører underveis. Forsknings- og innovasjonsavdelingen har deltatt i arbeidsgruppen for revisjon av systemet for årsstudier, bachelor- og masterutdanningene for å se de to systemene i sammenheng. Det vedlagte kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen er behandlet av Forskningsutvalget.

Reviderte kvalitetssystem - hovedtrekk

Kvalitetssystem for utdanning

Arbeidet med revisjonen har særlig lagt vekt på å øke og tydeliggjøre fokuset på kvalitetsutvikling, redusere kompleksiteten i det systematiske kvalitetsarbeidet, forenkle rapporteringsprosesser og å gjøre systemet mer fleksibelt for ulike fagspesifikke behov. Det reviderte systemet som legges frem for styret innebærer blant annet

- økt fokus på det kontinuerlige kvalitetsarbeidet og på kontinuerlig utvikling og dialog og studiekvalitet
- mindre rapportering:
  - o sjeldnere programevalueringer
  - o fjernet årlig krav om rapportering på emne og programnivå
- tydeligere skille mellom kvalitetsutvikling og kontroll
- fokus på utvikling av fakultetsvise, langsiktige planer for studieporteføljen

I forslaget er det større fokus på hva kvalitet er, og på hvordan det systematisk kan arbeides med kvalitetsutvikling. Blant de større endringene som er foreslått, er et tydeligere skille mellom utvikling og kontroll. Delen som omhandler kvalitetsutvikling er tydeliggjort gjennom økt fokus på det løpende dialogbaserte kvalitetsarbeidet, og gjennom at omfanget av rapporteringskrav blir redusert i denne delen av systemet.

Årlige dialogmøter og studiekvalitetsmeldinger på institutt, fakultet og sentralt nivå er viktige deler av kvalitetsarbeidet og de vil fortsette. Samtidig kan omfang og innhold variere ut fra gjeldende prioriteringer og behov. Den sentrale læringsdesigngruppen fortsetter som før. I det nye systemet utgår benevnelsen «fakultetsvise læringsdesigngrupper», men fakultetene skal fortsatt ha egne ordninger for å veilede sine fagmiljøer i kvalitetsutvikling.

Når det gjelder kontrolldelen av kvalitetssystemet, blir hyppigheten på programevalueringer og evalueringer av årsstudier endret fra minst hvert 5. år til minst hvert 6. år. Dette er en tilpassing til ph.d.-systemet som har programevalueringer hvert 6. år. Hyppigheten på emneevalueringer blir som før. Det skal framover arbeides med å forenkle malene for evalueringer. Krav om årlige egenvurderinger for emne- og program blir fjernet.

Det reviderte kvalitetssystemet legger opp til at fakultetene utarbeider og vedlikeholder faglige og langsiktige planer for en helhetlig og bred studieportefølje. Det forutsettes at oppretting og nedlegging av studietilbud forankres i fakultetets langsiktige faglige planer. Det legges opp til at program som ikke har tilstrekkelig kvalitet til at det kan reakkrediteres i forlengelsen av programevaluering, skal forbedres og reakkrediteres innen rimelig tid.

Kravene knyttet til eksterne bidragsyttere er tydeliggjort i det reviderte systemet, herunder kravet om oppnevning av eksterne representanter fra arbeidsliv i alle program, og om at disse skal delta i forbindelse med programevalueringer.

Det skal utvikles en nettside for å presentere systemet. Nettsiden vil inneholde utfyllende informasjon, eksempler på gode praksiser i kvalitetsutvikling, avtaler og kontrakter, retningslinjer, veiledninger og maler, som kan brukes ved behov. Eksisterende arbeidsstøtte og ressurser for utdanning som er tilgjengelig for ansatte via UiB sine nettsider, vil koples til nettsiden til kvalitetssystemet.

Kvalitetssystem for ph.d.-utdanning

Kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen har fått en ny overordnet struktur og begrepsbruken er i større grad enn tidligere koordinert med kvalitetssystem for utdanning. Kvalitetssystemet er delt i to hoveddeler, utvikling og kontroll, og likt som kvalitetssystem for utdanning, er det gjort et tydeligere skille mellom disse. Kvalitetssikringselementene er sortert under de to hoveddelene.

Under utvikling fortsetter ordninger med årlige ph.d.-utdanningsmeldinger, og det skal fortsatt arrangeres dialogmøter mellom universitetsledelsen og fakultetene hvert annet år. Kravet til årlige egenvurderinger på emnenivå er tatt bort, likt som i kvalitetssystem for årsstudier, bachelor- og masterutdanninger og etter- og videreutdanning. Det er ikke gjort noen endringer i oppfølgingen av de individuelle ph.d.-kandidatene. Denne oppfølgingen skal fortsette gjennom elementer som fremdriftsrapporter, midtveisevaluering og medarbeider- eller oppfølgingssamtaler. Omfanget av innhenting av data skal reduseres noe. Den årlige ph.d.-kandidatundersøkelsen vil fortsette, og det samme gjelder den treårige alumnusundersøkelsen, men forsinkelses- og frafallsundersøkelsen tas ut da det er uklart hvordan resultatene kan brukes, eller om resultatene gir ytterligere informasjon enn det en allerede vet.

Når det gjelder kontrolldelen av kvalitetssystemet, legges det nå inn krav om innspill fra representanter fra arbeidslivet (næringsliv, offentlig forvaltning, kulturliv, mv) i ph.d.-programevalueringer. Dette var tidligere valgfritt. Dersom fakultetene ikke ønsker å inkludere en representant fra arbeidslivet i den eksterne komiteen som skal gjennomføre programevalueringen, må fakultetet innhente innspill fra representanter fra arbeidslivet. Dette kan for eksempel gjøres gjennom intervjuer eller referansegrupper.

Det innføres krav om formell reakkreditering av ph.d.-programmene etter gjennomført ph.d.-programevaluering, på lik linje som program på andre nivå. Reakkrediteringen skal gjøres av fakultetsstyret etter anbefaling av ph.d.-programstyret. Dersom fakultetsstyret finner at ph.d.-programmet ikke kan reakkrediteres, kan fakultetet gi instruks om at ph.d.-programstyret foretar og gjennomfører nødvendige endringer og forbedringer i programmet innen en gitt tidsplan.

I kvalitetssystemet skal emner på ph.d.-nivå evalueres likt og med de samme kriteriene som emner på andre nivå. I det reviderte kvalitetssystemet er krav til kvalitetsarbeid ved formaliserte ph.d.-samarbeid, i form av felles- eller dobbeltgrader, omtalt.

Universitetsdirektørens kommentarer

UiBs to kvalitetssystem for utdanning og ph.d.-utdanning gir rammene for det systematiske studiekvalitetsarbeidet ved institusjonen. Dialog og bygging av kvalitetskultur inngår også som viktige elementer. Kvalitetsarbeidet er forankret i universitetets strategi for 2023 – 2030, og prosesser og tiltak som inngår i systemene skal bidra til universitetets systematiske arbeid med å vedlikeholde, revidere og videreutvikle studietilbudet og kvaliteten i utdanningene.

Revisjonen av kvalitetssystemene har bidratt til en bedre koordinering og mer lik begrepsbruk mellom de to kvalitetssystemene, hyppigheten av program- og emneevalueringer er gjort lik, og alle emner skal evalueres etter de samme kriteriene. I begge kvalitetssystemene er kravene til eksterne bidragsyttere tydeliggjort, og det er lagt krav om innspill fra representanter fra arbeidslivet i programevalueringer.

En viktig del av revisjonen av begge kvalitetssystemene har vært å ha større fokus på kvalitetsutvikling. For kvalitetssystem for utdanning har det vært viktig å forenkle rapportering og formelle prosesser, gjøre det mindre omfangsrikt og forenkle kontrollrutinene. Dette vil bidra til å frigjøre kapasitet og ressurser til kvalitetsutvikling. De endringene som er omtalt i saken, bidrar til dette.

For ph.d.-utdanningen har endringene vært mindre. Revisjonen av kvalitetssystem for ph.d.-utdanning har tydeliggjort hensikten med kvalitetsarbeidet og redusert rapporteringsbyrden noe.

08.04.2024/Tove Steinsland/Marie Eide/Christen Soleim (avd. dir.)/Alette Gilhus Mykkeltvedt
(avd.dir)

Kvalitetssystem for utdanning

UNIVERSITETET I BERGEN

Innhold

1. BAKGRUNN	3
1.1 STRATEGISKE AMBISJONER FOR ARBEIDET MED KVALITET I UTDANNING	3
1.2 KVALITETSSYSTEM FOR BACHELOR- OG MASTERPROGRAM, ÅRSSTUDIER, ETTER- OG VIDEREUTDANNINGER	3
2. UTVIKLING OG KONTROLL AV KVALITET I UTDANNING	4
2.1 KVALITETSUTVIKLING	4
2.2 KVALITETSKONTROLL OG REAKKREDITERING	5
2.3 STØTTESYSTEM FOR UTVIKLING OG KONTROLL AV KVALITET I UTDANNING	5
Støtte for kvalitetsutvikling	5
Støtte for kvalitetskontroll	5
Eksterne fagfeller og representanter fra arbeidslivet	6
2.4 ROLLER OG ANSVAR I STUDIEKVALITETSARBEIDET	6
Emneansvarlig	6
Programstyreleder	7
Instituttleder	7
Dekan	7
Rektor	8
3 PROSESSBESKRIVELSE FOR UTVIKLING	8
Løpende evaluering på emne- og programnivå	8
Årlige studiekvalitetsmeldinger og dialogmøter	8
Langsiktige planer for studieportefølje	9
4 PROSESSBESKRIVELSE FOR KONTROLL OG SYKLISKE PROSESSER	9
4.1 EVALUERING AV ETABLERTE STUDIETILBUD	9
Emneevaluering	9
Programevaluering	10
Evaluering av praksis	10
Reakkreditering av studieprogram	11
4.2 OPPRETNING AV NYE STUDIEPROGRAM OG NEDLEGGING AV STUDIEPROGRAM	11
5. TVERRFAKULTÆRE STUDIEPROGRAM	12
6. LÆRINGSMILJØ	12
Læringsmiljøutvalg	12
Rapporter om læringsmiljø	13
Læringsmiljøpris	13
Studentombud	13
Studentmedvirkning	13
Fysisk og digital infrastruktur	13
Mentorordning	13

1. BAKGRUNN

Kvalitetssystemet for utdanning er en del av Universitetet i Bergens samlede system for internkontroll og omfatter bachelor- og masterprogram, årsstudier og etter- og videreutdanninger. Prosesser og tiltak som inngår i kvalitetssystemet, skal bidra i universitetets systematiske arbeid med å vedlikeholde, revidere og videreutvikle studietilbudet og kvaliteten i utdanningene.

UiB har et eget kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen, som følger de samme overordnede prinsippene for evaluering og rapportering, og som er underlagt samme krav i studietilsynsforskriften, studietilsynsforskriften og universitets- og høyskoleloven. En fullstendig beskrivelse av kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen ved UiB finnes her:

<https://www.uib.no/foransatte/95455/kvalitetssystem-phd-utdanningen-ved-uib>

1.1 STRATEGISKE AMBISJONER FOR ARBEIDET MED KVALITET I UTDANNING

UiBs systematiske arbeid med kvalitet i utdanning er forankret i universitetets strategi for 2023 - 2030, *Kunnskap som former samfunnet*. Strategien er retningsgivende for UiBs arbeid med utvikling av studietilbudet og utdanningskvaliteten.

Som samfunnsinstitusjon skal UiB bidra til en bærekraftig og demokratisk utvikling og være et attraktivt og inkluderende studiested. Bærebjelken for kvalitet i utdanningen er at den er forskningsbasert og tett koblet til kunnskapsutviklingen. UiB har et nasjonalt ansvar for å tilby utdanninger over en stor faglig bredde. Våre studieprogrammer skal fremme selvstendighet, samarbeid, kritisk tenkning og kreativitet. UiB skal utdanne kandidater som kan forme morgendagens samfunn, arbeids- og næringsliv med perspektiver fra ulike fagområder. Vi skal gi studentene et faglig fundament som varer hele livet og som bidrar til å skape kompetente og reflekterte samfunnsborgere.

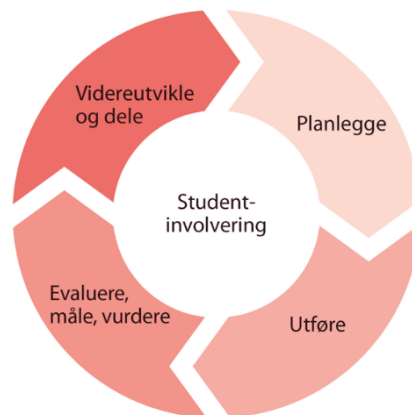
Kvalitetssystemet skal sikre at UiB forvalter utdanningene på tvers av fagområdene i samsvar med UiB sine strategiske ambisjoner, forskriftskrav og nasjonale krav. Ved UiB er følgende prinsipper særlig viktige i forståelsen av kvalitet i utdanningene:

- undervisningen setter studentens læring i fokus
- utdanningens innhold, metoder og form er forskningsbaserte
- studentenes faktiske læringsutbytte samsvarer med læringsmål og reflekteres i sluttvurdering
- utdanningen er relevant med tanke på studentenes og samfunnets behov og danner et godt grunnlag for læring hele livet
- studentene har innflytelse i planlegging, gjennomføring og revisjon av utdanningene
- studieprogram og emner evalueres og videreutvikles kontinuerlig
- undervisere har disiplin- og utdanningsfaglig kompetanse og bidrar til kollegialt samarbeid for å styrke kvaliteten i utdanningene
- studentene er delaktige i stimulerende læringsmiljø med hensiktsmessige fysiske og digitale læringsarenaer.

1.2 KVALITETSSYSTEM FOR BACHELOR- OG MASTERPROGRAM, ÅRSSTUDIER, ETTER- OG VIDEREUTDANNINGER

Kvalitetsarbeidet kan fremstilles som en kontinuerlig prosess, der elementene planlegges, utføres, evalueres og videreutvikles gjentas innenfor alle aktiviteter på alle nivå. Svikt i kvalitet skal fanges opp og møtes med systematisk oppfølging og dokumentasjon av iverksatte tiltak. Erfaringer fra vellykket

kvalitetsarbeid skal deles og brukes til videreutvikling. Studenter skal involveres i alle fasene av studiekvalitetsarbeidet.

Figur 1: Systematisk studiekvalitetsarbeid ved UiB

Kvalitetssystemet for utdanning skal sikre at UiB overholder kravene til det systematiske kvalitetsarbeidet som går fram av kapittel 2 og 4 i studietilsynsforskriften, i § 2-1 (2) og § 3-1 til § 3-3 i studiekvalitetsforskriften og i § 3-5 og § 10-1 (3) i universitets- og høyskoleloven. Herunder krav om at:

- Det er på plass ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud, både nye og etablerte, tilfredsstiller kravene i studiekvalitetsforskriftens § 3-1 og 3-2, og kapittel 2 i studietilsynsforskriften.
- Kunnskapen fra kvalitetsarbeidet brukes til å videreutvikle kvaliteten i studietilbudene i henhold til studiekvalitetsforskriften § 2-1 (1).

Kvalitetsarbeidet skal være forankret i strategi og ledelse ved institusjonen. Det skal bidra til å fremme en kvalitetskultur hos alle ansatte og studenter; jfr. studietilsynsforskriftens § 4-1(1) og (2). Utvikling og sikring av kvalitetsarbeidet skal kunne dokumenteres.

2. UTVIKLING OG KONTROLL AV KVALITET I UTDANNING

Ved UiB går det systematiske arbeidet med kvalitet i utdanning langs to linjer som påvirker hverandre: Utvikling og kontroll. Sammen med støttesystemene omtalt i avsnitt 2.3, skal prosessene beskrevet i avsnitt 2.1 og 2.2, sikre at studietilbudet og kvaliteten i utdanning stadig videreutvikles, og at kravene til akkrediterte studietilbud oppfylles.

2.1 KVALITETSUTVIKLING

Kvalitetsutvikling krever jevnlig samhandling og dialog mellom studenter, undervisere, fagmiljø, administrasjon og samarbeidspartnere på alle nivå: emne, studieprogram, institutt, fakultet og institusjon. Sentralt i dette arbeidet er egne erfaringer, kunnskap og refleksjoner fra undervisere og emneansvarlige. Kvalitetsutvikling baseres på kontinuerlig utprøving, evaluering og revisjon av faglig innhold, undervisnings- og vurderingsformer. Utviklingsarbeidet har fokus på hva som fremmer studenters læring, og gir meningsfullt samsvar mellom læringsmål, læringsaktiviteter og vurdering i emner og studieprogram. Kollegiale arenaer for samhandling og erfaringsdeling er viktig for å bygge utdanningsfaglig kompetanse, sikre relevans og godt samsvar gjennom studieprogrammene.

Fakultetene har ordninger for å merittere undervisere som dokumenterer systematisk kvalitetsarbeid med fokus på studenters læring, utvikling av undervisningspraksis, forskningsbasert tilnærming og kollegial holdning og praksis.

UiB utlyser årlig insentivmidler for å støtte utviklingsprosjekter som bidrar til økt studiekvalitet. UiB har en egen institusjonell pris for utdanningskvalitet, Ugleprisen, som hvert år tildeles et fagmiljø eller en fagperson som kan dokumentere særlig vellykkede tiltak for studiekvalitet.

2.2 KVALITETSKONTROLL OG REAKKREDITERING

Studietilbudet og utdanningskvaliteten ved UiB skal kontrolleres med jevne mellomrom. Hvert emne skal evalueres minimum hvert tredje år, mens hvert studieprogram og årsstudium skal evalueres for reakkreditering minimum hvert sjette år. Årsstudier som er en del av et bachelorprogram, kan evalueres som en del av det aktuelle programmet.

Reakkreditering er en faglig bedømming av om en høyere utdanningsinstitusjon eller et studietilbud fyller standarder og kriterier gitt av departementet og NOKUT. UiB er selvakkrediterende, noe som betyr at universitetet selv kan vedta å opprette studieprogram uten å søke NOKUT om akkreditering.

Evalueringene skal sikre at studietilbudene holder høy kvalitet og tilfredsstillende kravene spesifisert i kap. 1.2, samt i nasjonale retningslinjer og rammekrav for studiene, der disse finnes. Evalueringen skal også sikre at studietilbudet er faglig og pedagogisk oppdatert.

2.3 STØTTESYSTEM FOR UTVIKLING OG KONTROLL AV KVALITET I UTDANNING

Støtte for kvalitetsutvikling

En sentral *læringsdesigngruppe*, med representanter fra Program for universitetspedagogikk (UPED) og UiB Læringslab, tilbyr veiledning til utforming av nye studietilbud, kvalitetsutvikling i eksisterende studietilbud og redesign av studieprogram.

I tillegg skal fakultetene ha egne ordninger som sikrer at fagmiljøene kan få veiledning i kvalitetsutvikling av utdanningen med utgangspunkt i fagenes egenart.

Støtte for kvalitetskontroll

En sentral - og fakultetsvise *studiekvalitetskomiteer* skal vurdere om henholdsvis nye og etablerte studieprogram oppfyller kravene til akkreditering. Faglig ledelse og studenter skal være representerte i komiteene.

Den sentrale studiekvalitetskomiteen oppnevnes av UiBs utdanningsutvalg. Komiteen har ansvar for å vurdere om nye studietilbud følger gjeldende lov- og forskriftskrav, og for å vurdere om nye studietilbud er i overensstemmelse med UiB sine strategiske ambisjoner for kvalitet i utdanning og fakultetets langsiktige plan for studieportefølje. På bakgrunn av denne vurderingen gir komiteen en anbefaling om oppretting av studietilbud til utdanningsutvalget, som deretter gir en anbefaling til universitetsstyret.

De fakultetsvise studiekvalitetskomiteene oppnevnes av fakultetene og har ansvar for å vurdere om evaluerte program og årsstudier følger forskriftskravene, og gir sin vurdering om dette til fakultetsstyret. Fakultetsstyret vedtar reakkreditering eller gir pålegg om forbedring.

Eksterne fagfeller og representanter fra arbeidslivet

Nasjonale forskrifter krever at eksterne fagfeller og representanter fra arbeidslivet skal bidra i evalueringer, jf. Studiekvalitetsforskriften §2-1 (2). Disse er også relevante kilder når det gjelder systematisk innhenting av informasjon for å vurdere kvaliteten i alle studietilbud, jf. studietilsynsforskriftens §4-1 (4).

Alle studieprogram og årsstudier ved UiB skal ha oppnevnt personer utenfor institusjonen, som bidrar i kvalitetsutvikling og kvalitetskontroll: En ekstern fagfelle fra en UH-institusjon og en representant fra arbeidslivet (næringsliv, offentlig forvaltning, forskning, kulturliv, osv). Samme person kan være oppnevnt i flere program og studietilbud.

Ekstern fagfelle skal også bidra inn i den sentrale studiekvalitetskomiteen i forbindelse med oppretting av nye studietilbud.

2.4 ROLLER OG ANSVAR I STUDIEKVALITETSARBEIDET

Ansvaret for det systematiske kvalitetsarbeidet i utdanningene følger de faglige rollene som beskrevet i tabellen nedenfor. Figuren viser de funksjonene som har et formelt ansvar i det systematiske kvalitetsarbeidet ved UiB.

Figur 2: Ansvarsroller for det systematiske studiekvalitetsarbeidet

De av fakultetene og utdanningene som er organisert på en annen måte enn det hovedmodellen i figuren viser, skal sørge for at alle ansvarsområdene i det systematiske kvalitetsarbeidet blir ivaretatt på en hensiktsmessig måte. Den som har ansvar, kan delegere arbeidet.

Alle emner skal, i de semestrene det undervises i emnet, ha utpekt en emneansvarlig. Instituttleder peker ut emneansvarlig. Alle studieprogrammer og kortere studier, som årsstudier, skal ledes av et programstyre med en programstyreleder. Instituttleder utpeker programstyret og leder av det.

Ansvarlig	Oppgaver
Emneansvarlig	Har ansvar for:
	gjennomføring av emnet
	løpende vurderinger og bidrag til faglig videreutvikling av emnet og emnets plass i studieprogram

	emneevaluering i emnet minimum hvert tredje år etter oppsatt plan
	oppfølging av innspill og tilbakemeldinger fra studenter og kommunikasjon tilbake til studentene
Programstyreleder	Har ansvar for:
	kvalitet og helhet i studieprogrammet eller årsstudiet, og at krav i forskrifter er oppfylt gjennom det kontinuerlige og det systematiske kvalitetsarbeidet
	utarbeidelse av plan for emneevalueringer for emner som inngår i studieprogrammet
	programevaluering og evaluering av årsstudier etter oppsatt plan
	utarbeidelse av plan for og innhenting av innspill fra studenter og eksterne fagfeller og representanter fra arbeidslivet i evalueringene og at evalueringene blir fulgt opp
Instituttleder	Har ansvar for:
	utarbeidelse og videreutvikling av en langsiktig plan for studieporteføljen ved instituttet
	en helhetlig plan for evaluering av emner, studieprogram og årsstudier, samt oppfølging av disse, slik at instituttets studieportefølje følger lov- og forskriftskrav
	tilrettelegging for arbeid med utvikling av kvalitet i utdanning gjennom for eksempel samtaler, dialoger og møter om studiekvalitet, og deling av erfaringer fra vellykket kvalitetsarbeid for videre utviklingsarbeid
	tilrettelegging for kompetanseutvikling for undervisere og utdanningsledere i arbeidet med studiekvalitet
	rutiner for kunnskapsoverføring når programledelse eller emneansvar går fra en medarbeider til en annen
	instituttets årlige studiekvalitetsmelding
	sikring av studentinvolvering i prosesser og beslutninger med følger for studieprogram og læringsmiljø
Dekan	Har ansvar for å:
	sikre at fakultetets studieportefølje følger lov- og forskriftskrav
	utarbeide og videreutvikle en helhetlig og langsiktig plan for fakultetets samlede portefølje av studietilbud, som er i samsvar med UiBs strategiske ambisjoner
	lage en samlet tidsplan for systematisk gjennomgang av fakultetets studieprogramportefølje, med angivelse av årstall for ulike programevalueringer og oppfølging av disse
	legge fram sak om reakkreditering, oppretting og nedlegging av studieprogram for fakultetsstyret, og videresende søknad om oppretting og nedlegging av studieprogram til universitetsstyret
	sørge for forbedring av studieprogram etter programevalueringer, med bakgrunn i anbefaling fra fakultetets studiekvalitetskomité
	sikre god støtte til undervisere og fleksible rammer for varierte undervisnings- og vurderingsformer
	gjennomføre dialogmøter om utdanning med instituttene og delta i dialogmøte om utdanning med universitetsledelsen
	utarbeide en årlig studiekvalitetsmelding som legges frem for fakultetsstyret, med utgangspunkt i dialoger med instituttene

	sikre studentinvolvering i prosesser og beslutninger med følger for studieprogram og læringsmiljø
	sikre at kontakt med arbeids- og samfunnslivet blir ivaretatt og at arbeids- og samfunnsrelevansen av utdanningene blir synliggjort
Rektor	Har ansvar for:
	kvalitetssystemet for utdanning
	helheten av universitetets samlede portefølje med studieprogram og emner og at disse er i overensstemmelse med lov- og forskriftskrav
	tilrettelegging for en kollegial kultur for samarbeid om utdanningskvalitet, arbeid med studentaktiv læring og kontakt med arbeidslivet
	dialogmøter om utdanning med fakultetsledelsene med utgangspunkt i fakultetenes studiekvalitetsmeldinger
	den årlige studiekvalitetsmeldingen for universitetet med utgangspunkt i studiekvalitetsmeldingene fra fakultetene, som legges fram for universitetsstyret
	fremlegging av sak til universitetsstyret om oppretting og nedlegging av studieprogram, etter søknader fra fakultetene
	sikring av studentinvolvering i prosesser og beslutninger med følger for studieprogram og læringsmiljø

3 PROSESSBESKRIVELSE FOR UTVIKLING

Formålet med utviklingsdelen av kvalitetssystemet er å fremme kollegialt samarbeid om utvikling av kvalitet i utdanning. Dette baserer seg på kontinuerlig dialog og arbeid med studiekvalitet ved enhetene, langsiktig og strategisk utvikling av studietilbudet, en forskningsbasert tilnærming og erfaringsdeling fra kvalitetsutviklingstiltak. Arbeidet understøttes av løpende vurderinger på emne- og programnivå, regelmessige tilbakemeldinger fra studenter, årlige studiekvalitetsmeldinger på institutt, fakultets- og sentralnivå, samt årlige dialogmøter om utdanning mellom institutt- og fakultetsledelse, og mellom fakultets- og universitetsledelse.

Løpende evaluering på emne- og programnivå

Utviklingsarbeid med løpende evaluering, bør dokumenteres for enhetens felles hukommelse og videre arbeid med kvalitetsutvikling. Dette arbeidet danner grunnlaget for instituttets studiekvalitetsmelding. Det er ikke særskilt krav om årlig rapportering på emner og studieprogram.

Årlige studiekvalitetsmeldinger og dialogmøter

1. Instituttledelsen utarbeider en årlig studiekvalitetsmelding til fakultetsledelsen som gir en kort beskrivelse av utviklingsarbeidet med utdanningskvalitet og prioriteringer ved instituttet.

2. Fakultetsledelsen gjennomfører årlige dialogmøter med ledelsene ved instituttene, med utgangspunkt i instituttens studiekvalitetsmeldinger, og utarbeider studiekvalitetsmelding for fakultetet.

3. Universitetsledelsen gjennomfører årlige dialogmøter med fakultetene med utgangspunkt i fakultetenes studiekvalitetsmeldinger. På bakgrunn av disse utarbeides UiBs årlige studiekvalitetsmelding som blir presentert for utdanningsutvalget og universitetsstyret. Følgende tema skal omtales i fakultetenes og UiBs samlede studiekvalitetsmeldinger, i tillegg til eventuelle bestillinger fra universitetsledelsen:

- oppfølging av foregående års studiekvalitetsmelding
- hovedkonklusjoner fra dialogmøter
- gjennomførte og planlagte emne- og programevalueringer
- eventuelle endringer i fakultetets langsiktige plan for studieportefølje
- planer og prioriteringer med kopling til universitetets strategi og utviklingsavtalen med Kunnskapsdepartementet.

Omfanget av studiekvalitetsmeldingene fra institutt og fakultet kan variere og fakultetene kan gjennomføre dialogmøter med flere institutt samtidig.

Langsiktige planer for studieportefølje

Fakultetene skal ha faglig begrunnede langsiktige planer for en helhetlig og bred studieportefølje for alle fagområdene ved fakultetene. Planene skal være i overensstemmelse med UiB sine strategiske ambisjoner, og revideres ved behov. Eventuelle endringer i planene for studieporteføljen omtales i studiekvalitetsmeldingene.

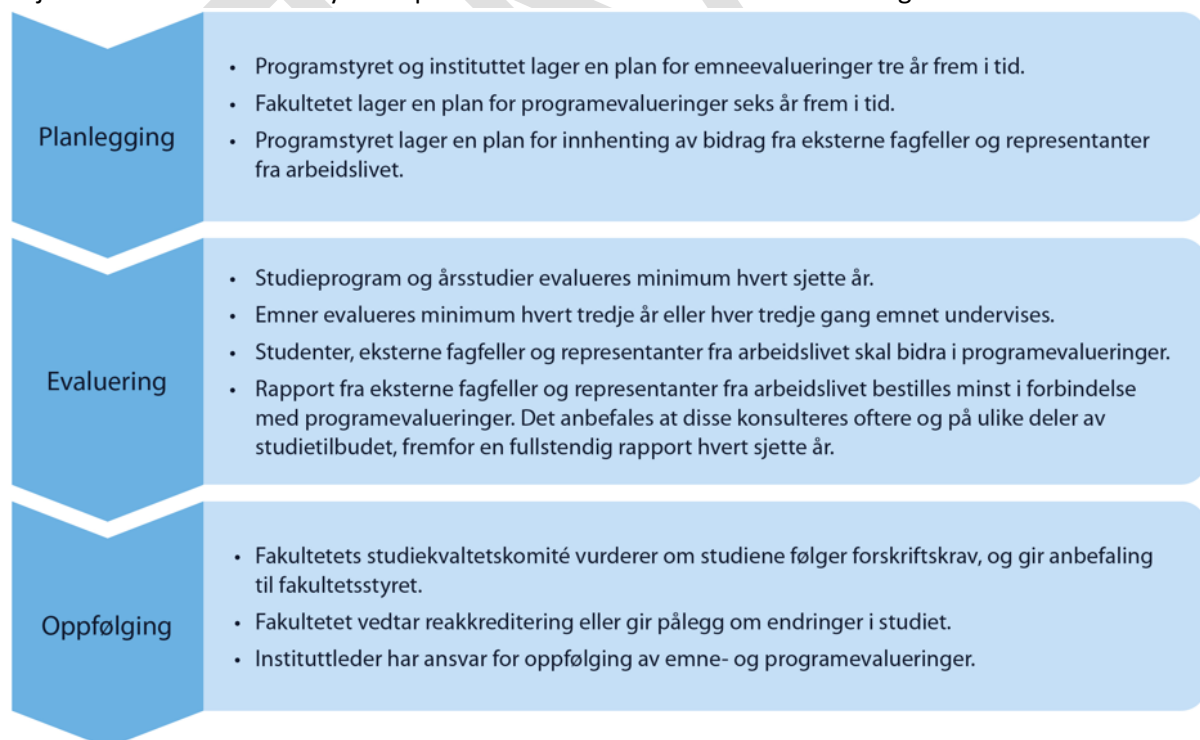
4 PROSESSBESKRIVELSE FOR KONTROLL OG SYKLISKE PROSESSER

Proessen med evaluering og reakkreditering av det etablerte studietilbudet har som målsetting å ivareta og styrke kvaliteten i UiBs studieprogram og å sikre at det samlede studietilbudet tilfredstiller kvalitetskravene beskrevet over.

I kontrolldelen av kvalitetssystemet inngår, i tillegg til evalueringer av emner og studier, også oppretting og nedlegging av studietilbud.

4.1 EVALUERING AV ETABLERTE STUDIETILBUD

Skjematisk beskrivelse av sykliske prosesser for kvalitetskontroll i utdanning:

Figur 3: Skjematiske beskrivelse av sykliske prosesser for kvalitetskontroll i utdanning

Emneevaluering

Alle emner skal evalueres minimum hvert tredje år eller hver tredje gang emnet undervises (for emner som undervises sjeldnere enn hvert år).

Emneevaluering skal omfatte:

- informasjon om oppfølging og eventuelle justeringer siden sist emneevaluering
- vurdering av faglig innhold, kobling til forskning på feltet og samsvar mellom emnet og studieprogrammene som emnet inngår i
- vurdering av pedagogiske valg, samsvar mellom emnets læringsutbyttebeskrivelse, undervisnings-, lærings- og vurderingsformer og refleksjon over studentens læring og gjennomføring som følge av disse valgene
- resultater fra studentevalueringer og eventuelt andre tilbakemeldinger som er aktuelle for emnet
- vurdering av samsvar mellom studentenes arbeidsmengde og studiepoenguttelling.
- I de tilfellene emnet har praksis eller andre ordninger for kontakt med arbeidslivet, skal det evalueres om ordningen fungerer tilfredsstillende.

Emneansvarlig har det faglige ansvaret for gjennomføringen av evaluering av emnet. Emneansvarlig leverer en rapport med oppsummering av resultatene og forslag til forbedringstiltak der det er aktuelt. Rapporten offentliggjøres sammen med hovedresultater fra studentevalueringene og en plan for hvordan rapporten skal følges opp. Instituttleder har det overordnede ansvaret for oppfølging av evalueringsrapporten.

Programevaluering

Alle studieprogram og årsstudium skal evalueres minimum hvert sjette år. Programevaluering skal sikre at kravene i studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriftens er fulgt. UiB har utarbeidet en mal som er anbefalt å følge.

Programevalueringen skal resultere i en rapport som gir en vurdering av om forutsetningene i studiekvalitetsforskriftens §§ 3-1 til 3-3 og studietilsynsforskriftens kap. 2, jf. også § 4-1 (3), fortsatt er dekket i studieprogrammet, med særlig søkelys på endringer siden akkreditering eller sist reakkreditering.

Følgende punkt skal også omtales:

- en oppsummering av hvordan forrige evaluering ble fulgt opp
- etterlevelse av eventuelle nasjonale rammeplaner og retningslinjer for studiet
- innspill fra studenter og eksterne fagfeller og representanter fra arbeidslivet
- vurdering av rekruttering, gjennomføring, kandidatproduksjon og kontakt med arbeidslivet

Rapporten skal inneholde forslag til forbedringer der det er behov for det. Programstyreleder har ansvar for koordinering av arbeidet med evalueringen og innlevering av rapporten.

Evaluering av praksis

Praksis kan forekomme både som et eget emne eller være integrert i studieprogram. Praksis kan gjennomføres ved en institusjon, skole, organisasjon eller bedrift i Norge eller i utlandet. Det faglige

ansvaret for praksis er det samme som for emner og studieprogram. Det skal inngås avtale for samarbeid om praksis mellom institutt/fakultet og praksissted.

Ansvar for kvalitetssikring av praksis og den eksterne samarbeidspartneren hvor praksis blir gjennomført, ligger til fagmiljøet som eier det aktuelle emnet eller programmet. Studentene skal evaluere praksis etter endt praksisopphold.

Reakkreditering av studieprogram

Når programevalueringen er gjennomført, skal fakultetets studiekvalitetskomité vurdere om det evaluerte studieprogrammet kan reakkrediteres, hvilket betyr at studieprogrammet fortsatt oppfyller lov- og forskriftskrav knyttet til studietilbud.

Studiekvalitetskomiteen skal gi fakultetsstyret en anbefaling om programmet kan reakkrediteres, eller anbefale forbedringer som anses som nødvendige for at programmet skal kunne reakkrediteres. På bakgrunn av anbefalingen vedtar fakultetsstyret enten at programmet kan reakkrediteres uten endringer, eller gir pålegg om endringer i studieprogrammet for å tilfredsstille forskriftskrav, med en tidsramme for ferdigstilling. Fakultet eller instituttet vil da få instruks om å gjennomføre de nødvendige endringene og forbedringene innen den gitte tidsrammen, slik at kvaliteten i programmet gjenoprettes.

Evaluering av tverrfaglige og tverrfakultære studieprogram gjøres i samarbeid med de involverte fakultet eller institutt. Enheten hvor studieprogrammet er plassert, har ansvar for å koordinere samarbeidet.

Programstyret har ansvar for at alle involverte fag, fakulteter og enheter er tilstrekkelig opplyst og hørt i programevalueringen samt å sørge for at den lokale studiekvalitetskomiteen har all tilgjengelig informasjon i reakkrediteringsprosessen.

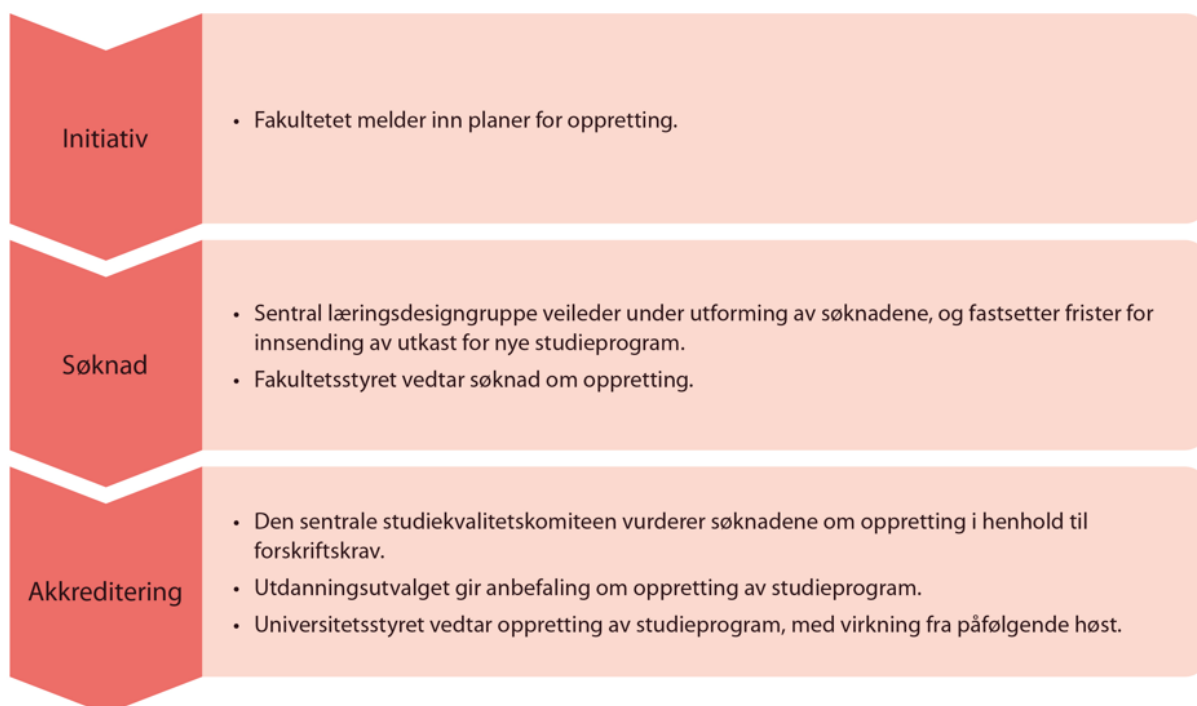
Den sentrale studiekvalitetskomiteen ved UiB kan, på eget initiativ eller etter særlig forespørsel, også foreta vurderinger av eksisterende studieprogram.

4.2 OPPRETNING AV NYE STUDIEPROGRAM OG NEDLEGGING AV STUDIEPROGRAM

Fakultetsstyret kan vedta å søke universitetsstyret om å opprette eller legge ned et studietilbud. Både oppretting og nedlegging av studietilbud skal være i overensstemmelse med UiB sin strategi og med eierfakultetets gjeldende langsiktige planer for sin studieportefølje.

Søknad om oppretting av nye studieprogram skal vise at krav fastsatt i studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften er oppfylt. Den sentrale studiekvalitetskomiteen vurderer om nasjonale forskriftskrav i nye studietilbud er dekket.

Normalt følges saksgangen som vist i figuren ved oppretting av nye studieprogram. Malene for programoppretting og søknad skal brukes ved alle nye programopprettinger.

Figur 4: Saksflyt for oppretting av studieprogram

Fakultetsstyret vedtar å søke om oppretting og nedlegging av studieprogram med utgangspunkt i fakultetets strategiske plan for studieporteføljen. Endelig søknad om oppretting av nye studieprogram skal vurderes av den sentrale studiekvalitetskomiteen, som gir sin anbefaling om oppretting til utdanningsutvalget. Utdanningsutvalget gir anbefaling om oppretting og nedlegging av studieprogram til universitetsstyret. Universitetsstyret fatter endelig vedtak om oppretting og nedlegging.

5. TVERRFAKULTÆRE STUDIEPROGRAM

Reglene for oppretting, drift, kvalitetsutvikling og evaluering av tverrfakultære program er de samme som for de øvrige studieprogrammene ved UiB. Fordi det er flere fakulteter involvert, er det viktig med en tydelig ansvarsfordeling mellom fakultetene.

Det må klargjøres hvilket fakultet som skal være administrativt ansvarlig for programmet. Ansvarlig fakultet oppnevner et programstyre. Andre institutt og fakultet som bidrar til programmet, skal være representerte i programstyret. Medlemmene plikter å rapportere om møtene i programstyret til ledelsen ved eget institutt og fakultet. Gjennom deltakelse i programmet forplikter samarbeidsfagmiljøene seg til å gi undervisning etter fastlagt syklus i de emnene som inngår i studieplanen for hele programperioden. Emner som inngår i tverrfakultære program, stiller større krav til timeplanleggingen, og samarbeidende fakultet bør ta hensyn til dette.

6. LÆRINGSMILJØ

Læringsmiljøutvalg

Læringsmiljøutvalget (LMU) ved UiB er oppnevnt i samsvar med lov om universiteter og høyskoler § 4-3, pkt. 3. LMU er et rådgivende organ som har ansvar for å følge opp spørsmål knyttet til

universitetets fysiske og psykososiale læringsmiljø. LMU utarbeider, oppdaterer og følger opp UiBs handlingsplan for styrking av læringsmiljøet.

Rapporter om læringsmiljø

LMU blir orientert to ganger i året om omfang og type innmeldinger som gjelder det fysiske og sosiale læringsmiljøet. Innmeldingene kommer fra Si fra, HMS-avvikssystemet og andre kanaler.

Si fra er et system for studenter og ansatte som ønsker å gi melding om negative og positive forhold knyttet til læringsmiljø. Systemet inneholder rutiner for mottak og behandling av og rapportering om meldingene. Innmelding skjer elektronisk via nettskjema. Meldingene behandles av egne mottaksgrupper på fakultetsnivå som fordeler oppfølging av sakene til rett instans. Saker som blir markert som alvorlige, behandles først på institusjonsnivå, før eventuell videresending til fakultetsnivå.

Læringsmiljøpris

UiB deler årlig ut læringsmiljøprisen etter vedtak i LMU. Alle studenter eller studentorganisasjoner kan nominere kandidater. Formålet med prisen er å anerkjenne miljø eller enkeltpersoner ved UiB som har lyktes i å legge forholdene spesielt godt til rette for læring gjennom faglig, pedagogisk og sosial innsats, eller gjennom tilrettelegging av det helhetlige læringsmiljøet

Studentombud

Studentombudet er en uavhengig bistandsperson som har som oppgave å gi studenter ved UiB råd og hjelp i saker knyttet til studiesituasjonen. Studentombudet skal påse at sakene får en korrekt og forsvarlig behandling, og at studentenes rettigheter blir ivaretatt. Ombudet har taushetsplikt, og det er uforpliktende å ta kontakt.

Studentmedvirkning

UiB og alle fakultetene har ansvar for at den kompetansen som studentdemokratiet representerer gjennom fagutvalg, studentutvalg og studentråd mv., blir brukt i arbeidet med studiekvalitet på alle nivå av organisasjonen. Studentmedvirkning er integrert i alle prosesser av betydning for kvalitetsarbeidet. Det er krav om at studenter er representert med minst 20 % av medlemmene i alle vedtaksorgan.

Fysisk og digital infrastruktur

Fakultetene og universitetet sentralt har ansvar for støttesystem og infrastruktur for undervisningsaktivitetene. Viktige støttesystem i denne sammenhengen er tjenestene ved Universitetsbiblioteket, Studieavdelingen, Eiendomsavdelingen og IT-avdelingen.

Mentorordning

UiB tilbyr mentorordning til alle førsteårsstudenter i gradsstudier. Formålet med mentorordningen er å bidra til at nye studenter raskere blir faglig og sosialt integrert i studiet og studiemiljøet, og at overgangen fra videregående skole til universitet blir enklere. Mentorene er erfarne studenter ved samme studieprogram som førsteårsstudentene. Mentorordningene er vanligvis organisert som faste grupper der studenter og en eller flere mentorer møtes jevnlig, men det kan være variasjoner i hvordan fakultetene organiserer ordningen.

UTKAST

Foto/ill.: Eivind Senneset

Kvalitetssystem for ph.d.- utdanning

UNIVERSITETET I BERGEN

Innholdsfortegnelse

1. Bakgrunn	3
1.1. <i>Strategiske ambisjoner for det systematiske kvalitetsarbeidet .....</i>	3
1.2. <i>Kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen.....</i>	3
2. Roller og ansvar i kvalitetsarbeidet.....	4
3. Utvikling og kontroll av det systematiske kvalitetsarbeidet ved ph.d.-utdanningen.....	5
4. Kvalitetsutvikling.....	5
4.1. <i>Ph.d.-utdanningsmeldingen.....</i>	6
4.2. <i>Dialogmøter mellom sentralnivået og fakultetenes faglige ledelse .....</i>	6
4.3. <i>Fremdriftsrapportering .....</i>	6
4.4. <i>Midtveisevaluering .....</i>	7
4.5. <i>Medarbeider- og oppfølgingssamtaler.....</i>	7
Medarbeidersamtale.....	7
Oppfølgingssamtale.....	7
4.6. <i>Ph.d.-kandidatundersøkelse .....</i>	7
4.7. <i>Alumnusundersøkelse.....</i>	8
5. Kvalitetskontroll og reakkreditering	8
5.1. <i>Evaluerings av emner .....</i>	8
5.2. <i>Evaluerings av emneporteføljen og rammene for opplæringsdelen .....</i>	9
5.3. <i>Programevaluering.....</i>	10
5.3.1. <i>Reakkreditering av ph.d.-program.....</i>	10
6. Formaliserte ph.d.-samarbeid.....	11

1. Bakgrunn

Kvalitetssystemet for ph.d.-utdanning er en del av Universitetet i Bergens (UiB) samlede system for internkontroll, og omfatter det systematiske kvalitetsarbeidet som gjøres på ph.d.-utdanningen. Prosesser og tiltak som inngår i kvalitetssystemet skal bidra i universitetets systematiske arbeid med å vedlikeholde, revidere og videreutvikle studietilbudet og kvaliteten i utdanningene.

I tillegg til kvalitetssystemet for ph.d.-utdanning er det utarbeidet egne retningslinjer for noen av elementene.

UiB har et eget kvalitetssystem for utdanning som følger de samme overordnede prinsippene for evaluering og rapportering og er underlagt samme krav i studiekvalitetsforskriften, studietilsynsforskriften og universitets- og høyskoleloven. En fullstendig beskrivelse av kvalitetssystemet for utdanning ved UiB finnes her:

<https://www.uib.no/studiekvalitet/134145/kvalitetssystem-utdanning-ved-uib>

1.1. Strategiske ambisjoner for det systematiske kvalitetsarbeidet

UiBs systematiske arbeid med kvalitet i ph.d.-utdanningen er forankret i universitetets strategi for 2023 – 2030, *Kunnskap som former samfunnet* og Handlingsplan for ph.d.-utdanning 2020 – 2024.

Universitetet i Bergen skal være blant Europas fremste universitetet, internasjonalt kjent for høy kvalitet i forskning og utdanning. Som samfunnsinstitusjon skal UiB bidra til en bærekraftig og demokratisk utvikling og være et attraktivt og inkluderende studie- og arbeidssted. UiB er et internasjonalt forskningsuniversitet med lange vitenskapelige tradisjoner og med nasjonalt ansvar for å forvalte og utvikle en stor bredde av fagdisipliner. Ph.d.-utdanningen skal kvalifisere ph.d.-kandidatene for vitenskapelig forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid av internasjonal standard, og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles krav til forskningskompetanse. UiB skal utdanne selvstendige ph.d.-kandidater med høyt faglig nivå, evne til kritisk tenkning og originalitet, og gjennom ph.d.-utdanningen skal kandidatene gis ferdigheter som gjør dem attraktive for jobber i akademia og arbeidsmarkedet for øvrig.

Kvalitetssystemet skal sikre at UiB forvalter en ph.d.-utdanning på tvers av fagområdene og i samsvar med UiB sine strategiske ambisjoner, forskriftskrav og nasjonale krav. Gjennom det systematiske kvalitetsarbeidet skal ph.d.-kandidatene følges opp på en forsvarlig og hensiktsmessig måte.

1.2. Kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen

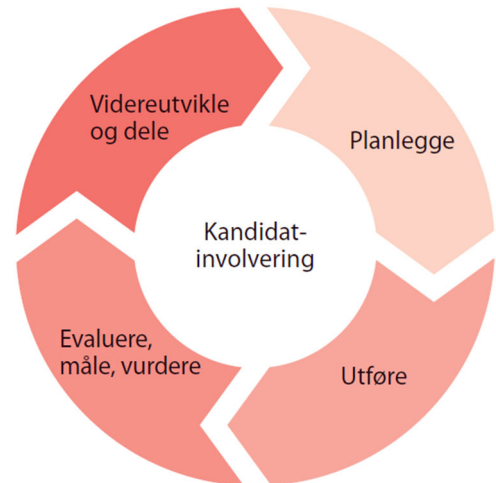
Kvalitetsarbeidet kan fremstilles som en kontinuerlig prosess, der elementene *planlegge, utføre, evaluere, og videreutvikle* gjentas innenfor alle aktiviteter på alle nivå. Svikt i kvalitet skal fanges opp og møtes med systematisk oppfølging og dokumentasjon av iverksatte tiltak. Erfaringer fra vellykket kvalitetsarbeid skal deles og brukes til videreutvikling. Ph.d.-kandidater skal involveres i alle fasene av kvalitetsarbeidet.

Kvalitetssystemet for ph.d.-utdanningen skal sikre at UiB overholder kravene til det systematiske kvalitetsarbeidet som går fram av kapittel 2 og 4 i studietilsynsforskriften, i § 2-1 (2) og §3-1 til §3-3 i

studiekvalitetsforskriften og i § 3-5 og § 10-1 (3) i universitets- og høyskoleloven. Herunder krav om at:

- det er på plass ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud, både nye og etablerte, tilfredsstillende kravene i studiekvalitetsforskriftens § 3-1 og § 3-3, og kapittel 2 i studietilsynsforskriften.
- kunnskapen fra kvalitetsarbeidet brukes til å videreutvikle kvaliteten i studietilbudene i henhold til studiekvalitetsforskriftens § 2-1 (1).

Kvalitetsarbeidet skal være forankret i strategi og ledelse ved institusjonen. Det skal bidra til å fremme en kvalitetskultur hos alle ansatte og studenter, jf. studietilsynsforskriftens § 4-1 (1) og (2). Utvikling og sikring av kvalitetsarbeidet skal kunne dokumenteres.

Figur 1: Systematisk kvalitetsarbeid i ph.d.-utdanningen ved UiB.

2. Roller og ansvar i kvalitetsarbeidet

Ansaret for det systematiske kvalitetsarbeidet ved ph.d.-utdanningen følger den faglige linjen, og er kort beskrevet nedenfor. Ansvarlige for hvert av tiltakene kan delegerer daglig ledelse av hele eller deler av funksjonen til utpekte personer, som vise-/prorektor, vise-/prodekan og ansvarlige for ph.d.-utdanningen på instituttnivå. Eventuelle avvik fra ansvarsfordelingen nevnt nedenfor, må kommuniseres tydelig internt for å sikre at tiltakene blir fulgt opp.

Universitetsstyret har det overordnede ansvaret for ph.d.-utdanningen ved UiB. Styret behandler den årlige ph.d.-utdanningsmeldingen. På bakgrunn av denne kan de vurdere om det skal vedtas tiltak overfor enkelte fakultet eller for UiB sin ph.d.-utdanning som helhet. **Universitetsledelsen** gjennomfører hvert andre år egne dialogmøter om ph.d.-utdanningen med hvert enkelt fakultet.

Universitetet sitt **forskningsutvalg** er et rådgivende organ for universitetsledelsen. Utvalget skal diskutere den årlige ph.d.-utdanningsmeldingen og gi råd til universitetsstyret om eventuelle tiltak. Videre skal utvalget diskutere kandidat- og alumnusundersøkelsen og gi fakultetene råd om eventuelle kvalitetssikringstiltak. Forskningsutvalget skal gi universitetsledelsen og Forsknings- og innovasjonsavdelingen råd om mindre endringer i kvalitetssystemet og om retningslinjer for gjennomføringen av kvalitetssikringselementer.

Styret for de fakultetsvise ph.d.-programmene skal gjennomgå emneevalueringer og evalueringer av emneporteføljen og rammene for opplæringsdelen. På bakgrunn av emneevalueringer, skal ph.d.-programstyret vurdere kvaliteten på emnet og ved behov, vedta endringer. Ph.d.-programstyret skal på bakgrunn av evaluering av emneporteføljen og rammene for opplæringsdelen, vurdere behovet for å endre rammene for opplæringsdelen og opprette eller nedlegge emner. Ved behov, skal ph.d.-programstyret gi råd til fakultetet om opprettelse eller nedleggelse av emner. Styret skal også gjennomgå fakultetets ph.d.-utdanningsmelding, og vurdere og ved behov, vedta tiltak overfor eventuelle utfordringer som kommer frem. På bakgrunn av kandidat- og alumnusundersøkelsen, skal programstyrene vurdere behovet for og ved behov, vedta strukturelle tiltak overfor utfordringer som

kommer frem. Det samme gjelder for den mer omfattende evalueringen av det fakultetsvise ph.d.-programmet som helhet. Ph.d.-programstyret skal gi råd til fakultetsstyret om reakkreditering av ph.d.-programmet. **Fakultetsstyret** har ansvar for reakkreditering av fakultetets ph.d.-program.

Grunnenhetene har ansvar for gjennomføring og vedta eventuelle tiltak på individnivå, som ved fremdriftsrapportering, midtveiseevaluering og oppfølgings- eller medarbeidersamtale.

Emneansvarlig har ansvar for gjennomføring av emner, fortløpende vurderinger av emnet og bidra til faglig videreutvikling av emnet, og for å gjennomføre en evaluering av emnet minst hvert tredje år, eller etter hver tredje gang emner gjennomføres, dersom emnet ikke gjennomføres årlig. Emneansvarlig har videre ansvar for å følge opp innspill og tilbakemeldinger fra kandidater og kommunikasjon tilbake til kandidatene.

Forsknings- og innovasjonsavdelingen har det koordinerende ansvaret for kvalitetsarbeidet ved ph.d.-utdanningen ved UiB. Avdelingen skal utarbeide den sentrale ph.d.-utdanningsmeldingen, samt tilrettelegge for og gjennomføre kvalitetssikringstiltak som fremdriftsrapportering, undersøkelser og legge til rette for dialogmøter mellom UiBs ledelse og fakultetene.

3. Utvikling og kontroll av det systematiske kvalitetsarbeidet ved ph.d.-utdanningen

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved ph.d.-utdanningen ved UiB går langs to linjer som påvirker hverandre: utvikling og kontroll. Prosessene beskrevet i kapittel 4 og 5 skal sikre at tilbudet og kvaliteten i ph.d.-utdanningene stadig videreutvikles, og at kravene til akkrediterte ph.d.-program oppfylles.

Utviklingsarbeid er en løpende prosess med jevnlig vurderinger og justeringer som dokumenteres for videre arbeid ved enhetene. Se kapittel 4 for en beskrivelse av kvalitetsutvikling og de elementene i kvalitetssystemet som skal bidra til en kontinuerlig kvalitetsutvikling i ph.d.-utdanningen. Kontroll innebærer formelle sykliske prosesser, tidsbestemte evalueringer og rapportering til nivået over. I kapittel 5 beskrives de sykliske elementene i UiBs kvalitetssystem for ph.d.-utdanning.

4. Kvalitetsutvikling

Kvalitetsutvikling krever jevnlig samhandling og dialog mellom ph.d.-kandidater, undervisere, veiledere, fagmiljø, administrasjon og samarbeidspartnere på alle nivå: emne, ph.d.-program, institutt, fakultet og institusjon. Denne prosessen baseres på løpende vurderinger og justeringer som gjøres gjennom året, som følge av innspill fra ph.d.-kandidater, veiledere, undervisere, fagmiljø og samarbeidspartnere. Innspillene kan ha blitt meldt inn muntlig eller skriftlig, i planlagte prosesser eller utenom.

Formålet med utviklingsdelen av kvalitetssystemet er å fremme kollegialt samarbeid om utvikling av kvalitet i ph.d.-utdanning. Dette baserer seg på en kontinuerlig dialog og arbeid med kvalitet i enhetene, langsiktig og strategisk utvikling av tilbudet og kvaliteten i ph.d.-utdanningene i hele organisasjonen, og gjennom erfaringsdeling fra vellykkede kvalitetsutviklingstiltak.

Sentralt i utviklingsdelen i det systematiske kvalitetsarbeidet er årlige ph.d.-utdanningsmeldinger på fakultets- og sentralnivå. I tillegg gjennomføres det annethvert år dialogmøter om ph.d.-utdanning mellom fakultets- og universitetsledelse. Emneansvarliges jevnlige vurderinger av emner de har ansvar for, skal bidra til kontinuerlig utvikling av emnene. I tillegg er det en rekke tiltak for oppfølging av enkeltkandidatene, som fremdriftsrapportering, midtveisevaluering og medarbeider- og oppfølgingssamtaler. I kvalitetssystemet for ph.d.-utdanning gjennomføres det også årlige ph.d.-kandidatundersøkelser, og hvert tredje år gjennomføres en alumnusundersøkelse.

4.1. Ph.d.-utdanningsmeldingen

Ph.d.-utdanningsmeldingen skrives hvert år, både på fakultetene og sentralt, og gir en oversikt over tilstanden for ph.d.-utdanningen ved UiB. Meldingen fungerer som et verktøy for å synliggjøre aktivitetene på ph.d.-feltet. Hvert fakultet er ansvarlig for å skrive en ph.d.-utdanningsmelding for sitt ph.d.-program. Forsknings- og innovasjonsavdelingen skriver en ph.d.-utdanningsmelding for hele ph.d.-utdanningen ved universitetet som bygger på fakultetenes meldinger. Ph.d.-utdanningsmeldingen skal omtale aktuelle tema.

Ph.d.-utdanningsmeldingene gir et grunnlag for å vurdere om det skal innføres tiltak overfor enkelte fakultet eller for UiB sin ph.d.-utdanning som helhet. Universitetsstyret og ph.d.-programstyrene har ansvar for oppfølging av henholdsvis den sentrale og de fakultetsvise ph.d.-utdanningsmeldingene. Som et ledd i oppfølgingen av fakultetenes ph.d.-utdanningsmeldinger gjennomføres det dialogmøter mellom sentral og lokal ledelse med ansvar for ph.d.-utdanningen.

4.2. Dialogmøter mellom sentralnivået og fakultetenes faglige ledelse

Dialogmøter er en god arena for å gå gjennom sentrale elementer ved fakultetenes ph.d.-utdanninger, og er en møteplass for dialog mellom universitetsledelsen og fakultet. Møtene gir også fakultetene en anledning til å komme med tilbakemelding på arbeidet som gjøres ved UiB sentralt. Møtene gjennomføres hvert andre år mellom sentralnivået og ledelsen på fakultetet med ansvar for ph.d.-utdanningen, og de to siste ph.d.-utdanningsmeldingene er utgangspunkt for møtene.

Forsknings- og innovasjonsavdelingen er ansvarlig for å tilrettelegge for og skrive referat fra møtene. I etterkant av dialogmøtene skriver Forskning- og innovasjonsavdelingen et felles sammendrag som tar sikte på å løfte felles problemstillinger slik at dette kan inngå i kvalitetsutviklingen. Referatene og det felles sammendraget skal gjøres tilgjengelig og lagres åpent i ePhorte.

4.3. Fremdriftsrapportering

Fremdriftsrapporteringen er en årlig rapport fra kandidat og veileder som gir en oversikt over fremdriften i kandidatens ph.d.-løp, og skal avdekke eventuelle forsinkelser med tanke på den planlagte fremdriften. Dersom rapporten viser at kandidaten har problemer i ph.d.-løpet sitt, skal det iverksettes tiltak.

Forsknings- og innovasjonsavdelingen tilrettelegger for undersøkelsen, i samarbeid med IT-avdelingen. Kandidatenes og veiledernes besvarelser samles i en database, og blir gjort tilgjengelig for ledelse og administrasjon ved fakultet og institutt, og i enkelte forskerskoler.

Ansvarlig for oppfølging er det organ som fakultetet vedtar.

4.4. Midtveisevaluering

Alle ph.d.-kandidater skal gjennomføre en midtveisevaluering halvveis i ph.d.-løpet.

Midtveiseevalueringen skal være en oppsummering av fremdriften så langt, og er ment å avdekke eventuelle forsinkelser med tanke på planlagt fremdrift. I evalueringen skal det som hovedregel inkluderes fagpersoner som ikke er veiledere, og det skal gis tilbakemelding og innspill til kandidaten som kan heve kvaliteten på arbeidet. Dersom midtveiseevalueringen avdekker problemer i ph.d.-løpet, skal det iverksettes tiltak.

Ansvarlig for oppfølging er det organ fakultetet vedtar.

4.5. Medarbeider- og oppfølgingsamtaler

Medarbeidersamtale

Alle ph.d.-kandidater som er ansatt ved UiB skal ha en årlig medarbeidersamtale.

Medarbeidersamtalen er beskrevet i UiB sin ansatthåndbok. Det er utarbeidet en egen mal for gjennomføring av medarbeidersamtale for stipendiater.

Leder i samarbeid med verneombud, skal årlig rapportere i linjen om omfang av avholdte medarbeidersamtaler ved enheten. Dette er en del av UiBs HMS-årsrapport (internkontroll) som igjen legges fram for Arbeidsmiljøutvalget og Universitetsstyret (ref. UiBs lederhåndbok).

Oppfølgingsamtale

Alle ph.d.-kandidater som ikke har et arbeidsforhold ved UiB, skal få et tilbud om en årlig oppfølgingsamtale. Oppfølgingsamtalen skal være en arena for diskusjon av kandidatens faglige arbeidssituasjon i den kommende perioden.

Ansvar for å gjennomføre oppfølgingsamtalen ligger hos den faglige ledelsen ved instituttet eller senteret til ph.d.-kandidaten. Det er utarbeidet retningslinjer for gjennomføring av oppfølgingsamtalene og et skjema som kan brukes som utgangspunkt for samtalen.

Oppfølgingsamtalen er et tilbud, og det er ikke obligatorisk for ph.d.-kandidatene å gjennomføre samtalen. Det vil være naturlig at fremdriftsrapporten brukes som hovedgrunnlaget for disse samtalen. Oppfølgingsamtaler, og i hvilken grad de er blitt tilbudt til ph.d.-kandidatene, bør omtales i den årlige ph.d.-utdanningsmeldingen.

4.6. Ph.d.-kandidatundersøkelse

Kandidatundersøkelsen sendes til alle kandidater like etter fullført grad, og sendes ut i etterkant av promosjonene tre ganger i året. Ved slutten av året blir det utarbeidet en samlerapport.

Kandidatundersøkelsen gir kandidatene mulighet til å vurdere ph.d.-programmet og dets ulike elementer. Undersøkelsen er anonym og gir nyttig statistikk og informasjon om hvordan de nylig ferdige doktorene har opplevd ph.d.-utdanningen de har vært gjennom. Resultatene fra undersøkelsen kan brukes til å heve kvaliteten på programmet. Hvert tredje år utarbeides det en

samlerapport. For de fakultetene som har for få disputaser til at det hvert år kan lages statistikk basert på besvarelsene, får man nyttig statistikk i disse tre-årige rapportene.

Forsknings- og innovasjonsavdelingen er ansvarlig for å gjennomføre undersøkelsen, analysere og distribuere den til fakultetene. Ph.d.-programstyrene på fakultetene er ansvarlig for å vedta oppfølging dersom det fremkommer forhold som krever at det settes inn tiltak. Undersøkelsen skal omtales i den sentrale ph.d.-utdanningsmeldingen.

4.7. Alumnusundersøkelse

Alumnusundersøkelsen har som formål å vurdere hvordan ph.d.-utdanningen gir kompetanse og ferdigheter for kandidatens senere arbeidskarriere. Undersøkelse brukes for å innhente informasjon fra UiB sine ph.d.-alumner om karrieren etter oppnådd grad. Undersøkelsens besvarelser kan gi indikasjoner på hva som kan forbedres i ph.d.-programmene, med tanke på kandidatens karriere etter oppnådd grad. Undersøkelsen skal gjennomføres hvert tredje år.

Forsknings- og innovasjonsavdelingen er ansvarlig for å gjennomføre undersøkelsen, analysere og distribuere den til fakultetene. Ph.d.-programstyrene på fakultetene er ansvarlig for å vedta oppfølging dersom det fremkommer forhold som krever at det settes inn tiltak. Undersøkelsen skal omtales i den sentrale ph.d.-utdanningsmeldingen.

5. Kvalitetskontroll og reakkreditering

Studietilbudet og arbeidet med kvalitet i ph.d.-utdanningen ved UiB skal kontrolleres med jevne mellomrom. Hvert ph.d.-emne skal evalueres minimum hvert tredje år eller hver tredje gang de gjennomføres, og hvert ph.d.-program evalueres for reakkreditering minimum hvert sjette år. I tillegg skal emneporteføljen og rammene for opplæringsdelen evalueres minimum hvert tredje år.

Reakkreditering er en faglig bedømming av om en høyere utdanningsinstitusjon eller et studietilbud fyller standarder og kriterier gitt av departementet og NOKUT. UiB er selvakkrediterende, noe som betyr at universitetet selv kan vedta å opprette studieprogram uten å søke NOKUT om akkreditering.

Evalueringene skal sikre at ph.d.-utdanningen holder høy kvalitet og tilfredsstillende kravene som fremgår av kap. 1.2, samt i nasjonale retningslinjer og rammekrav for ph.d.-utdanning, der disse finnes. Evalueringene skal også sikre at ph.d.-programmene er faglig oppdaterte og holder høy kvalitet utover forskriftskravene.

5.1. Evaluering av emner

Alle emner skal evalueres minimum hvert tredje år eller hver tredje gang emnet gjennomføres (for emner som gjennomføres sjeldnere enn hvert år). For emner som i utgangspunktet kun skal avholdes én gang, avgjør fakultetet om emnet skal evalueres.

Emneevalueringen skal omfatte:

- informasjon om oppfølging og eventuelle justeringer siden sist emneevaluering.

- en vurdering av faglig innhold, kobling til aktuell forskning på feltet, og om framdrift og oppbygging av emnet er i samsvar med de fastsatte målene for emnet og ph.d.-program.
- en vurdering av pedagogiske valg, samsvar mellom emnets læringsutbyttebeskrivelse, undervisnings-, lærings- og vurderingsformer, og refleksjon over kandidatens læring og gjennomføring som følge av disse valgene.
- resultater fra kandidatevalueringer og eventuelt andre tilbakemeldinger som er aktuelle for emnet (for eksempel fra andre som bidrar i undervisningen på emnet).
- en vurdering av samsvar mellom kandidatens arbeidsmengde og studiepoengsuttelling.
- omtale av andelen som gjennomfører emnet.

I de tilfellene emnet har praksis, eller andre ordninger for kontakt med arbeidslivet, skal det evalueres om ordningen fungerer tilfredsstillende.

Ph.d.-programstyret kan be om evaluering av andre forhold.

Emneansvarlig har det faglige ansvaret for å gjennomføre evalueringen av emnet. Emneansvarlig leverer en rapport fra emneevalueringen med oppsummering av resultatene og forslag til forbedringstiltak der det er aktuelt. Rapporten offentliggjøres sammen med hovedresultater fra kandidatevalueringene, og en plan for hvordan rapporten skal følges opp. Leder for grunnenhet har det overordnede ansvaret for oppfølging av evalueringsrapporten.

Rapporten sendes til ph.d.-programstyret og ansvarlig grunnenhet for gjennomgang, eventuelt med kopi til grunnenhet og forskerskole. Ph.d.-programstyret gir tilbakemelding dersom emnet ikke fungerer optimalt.

Ph.d.-programstyret lager en oversikt for emneevaluering slik at det for alle emner som fast inngår i ph.d.-programmet gjennomføres en grundig evaluering, inkludert en kandidatevaluering, i løpet av en treårsperiode eller etter hver tredje gang emnene gjennomføres, dersom emnet ikke avholdes årlig.

Emneansvarlig har ansvar for jevnlig å gjennomføre vurderinger av emnet de har ansvar for, og sørge for at disse blir notert og fulgt opp. En slik vurdering bør foretas minst etter hver gjennomføring av emnet. Det er ikke rapporteringskrav på disse vurderingene, men notater og dokumentasjon fra arbeidet bør lagres og gjøres tilgjengelig internt ved grunnenheten, for videreutvikling av kvaliteten i emnene.

5.2. Evaluering av emneporteføljen og rammene for opplæringsdelen

Det skal gjennomføres en evaluering av fakultetets portefølje av ph.d.-kurs og rammene av opplæringsdelen minst hvert tredje år. Evalueringen skal gjennomføres for å sikre at fakultetets ph.d.-emner dekker behovene for opplæring i de fagfelt som kandidatene tilhører, og at rammene for opplæringsdelen er tilpasset ph.d.-programmets læringsutbyttebeskrivelse og reglene om at *“opplæringsdelen skal gi trening i faglig formidling og innføring i forskningsetikk, vitenskapsteori og vitenskapsmetode”* i ph.d.-forskriften, og *“opplæringsdelen skal gi stipendiaten kunnskap, ferdigheter og kompetanse i tråd med kvalifikasjonsrammeverket, og særlig rette seg mot dokumentasjon av refleksjon og resultater i kunstnerisk utviklingsarbeid, metodikk, prosjektutvikling og etikk, samt trening i formidling”* i ph.d.-forskriften i kunstnerisk utviklingsarbeid. Hvis fakultetet selv ikke kan

tilby ph.d.-emner innen enkelte av de fagfelt som kandidaten tilhører, skal det vurderes om tilsvarende opplæring ved andre institusjoner er tilgjengelig, og om forholdene er lagt til rette for gjennomføring av slike emner.

Programstyret har ansvar for at det gjennomføres en evaluering av emneporteføljen og rammene for opplæringsdelen. Dersom det fremkommer avvik eller at opplæringsdelen ikke er tilpasset ph.d.-programmets læringsutbyttebeskrivelse, bør det utarbeides en oppfølgingsplan. Programstyret må vurdere om fakultetet skal opprette nye, eller legge ned emner, basert på evalueringen.

5.3. Progamevaluering

Ph.d.-programmene ved UiB skal evalueres minst hvert sjette år. Gjennom progamevalueringen skal man få et eksternt og overordnet blikk på ph.d.-programmet, og komiteen skal se på helheten i fakultetets ph.d.-program: informasjon til potensielle søkere, opptak, tiltak underveis og kvaliteten på den fullførte forskningen, eksemplifisert ved vurdering av avhandlingsarbeidet og bedømmelsen av dette. Evalueringen skal gi råd om forbedringspotensial, både med tanke på gjennomstrømming og kvalitet. Evalueringen skal gjennomføres av en i hovedsak ekstern komité, og det er krav om innspill fra representanter fra arbeidsliv (næringsliv, offentlig forvaltning, kulturliv mv.).

Fakultetene velger i hovedsak selv hvilke elementer i ph.d.-programmet som skal evalueres, men evalueringen *skal* minimum bestå av en evaluering av om ph.d.-programmet oppfyller Studiekvalitetsforskriftens § 3-3 *Akkreditering av doktorgradsstudier* og Studietilsynsforskriftens kapittel 2 *Akkreditering av studietilbud*, jf. Studietilsynsforskriftens § 4-1 (3). Det er utarbeidet retningslinjer for gjennomføring av evaluering av ph.d.-programmene.

Ph.d.-programstyret har ansvar for å vedta oppfølging. Fakultetets ph.d.-programstyre gir fakultetsstyret en anbefaling om programmet bør reakkrediteres, eller hva som skal til for at programmet kan reakkrediteres. Ph.d.-progamevalueringen skal offentliggjøres.

5.3.1. Reakkreditering av ph.d.-program

Når progamevalueringen er gjennomført, skal fakultetets ph.d.-programstyre vurdere om det evaluerte programmet kan reakkrediteres, hvilket betyr at ph.d.-programmet følger lov- og forskriftskrav knyttet til studieprogram. Ph.d.-programstyret skal gi fakultetsstyret en anbefaling om programmet kan reakkrediteres, eller om forbedringer som anses som nødvendig for at programmet skal kunne reakkrediteres. For å kunne reakkrediteres må ph.d.-programmet minimum tilfredsstillende kvalitetskravene i § 3-3 i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og kapittel 2 i forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning.

Det er fakultetsstyret som vedtar reakkreditering. Dersom fakultetsstyret ikke finner å kunne vedta reakkreditering, må ph.d.-programstyret få instruks om å foreta og gjennomføre nødvendige endringer og forbedringer i programmet, slik at kvaliteten i programmet sikres. Det skal gis en tidsramme for ferdigstilling.

6. Formaliserte ph.d.-samarbeid

UiB kan inngå formaliserte ph.d.-samarbeid med andre norske eller utenlandske institusjoner i form av felles- eller dobbelgrader. Fellesgrader innebærer at det skal opprettes et felles ph.d.-program og vil gjelde for langvarige ph.d.-samarbeid med en relativt stor gruppe ph.d.-kandidater fra de involverte institusjoner. Krav til akkreditering og reakkreditering for fellesgrader vil være tilsvarende de kravene som gjelder for de øvrige ph.d.-programmene. I et dobbelgradssamarbeid blir kandidaten tatt opp i et eksisterende ph.d.-program, først ved hjemmeinstitusjonen, deretter ved partnerinstitusjonen. Dobbeltgradssamarbeid kan gjelde så få som én ph.d.-kandidat. Graden blir tildelt ved begge institusjonene.

I avtaler om felles- eller dobbeltgradssamarbeid kan det gjøres unntak for bestemmelser i ph.d.-forskriftene, dersom det er nødvendig av hensyn til regelverket ved partnerinstitusjonen. Slike unntak skal, både enkeltvis og samlet, fremstå som fullt ut forsvarlige. Hvis det i samarbeidsavtalen fremkommer at en kandidat ikke skal gjennomgå elementer i UiB sitt kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen, skal det avtales at kandidaten må gjennomgå et tilsvarende element ved partnerinstitusjonen. Den delen av ph.d.-utdanningen som kandidaten tar ved UiB, er underlagt UiB sitt kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen.

